

Activiteiten in de bibliotheek

Met hun variatie aan activiteiten geven bibliotheken invulling aan de verschillende kernfuncties uit de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorziening (Wsob). Sinds 2014 wordt bibliotheekorganisaties gevraagd deze activiteiten systematisch te registreren en worden ze geïnclassificeerd naar kernfunctie. Via het [Bibliotheekonderzoeksplatform](#) (BOP) wordt met de Gegevenslevering Wsob jaarlijks informatie verzameld over het aantal georganiseerde activiteiten.

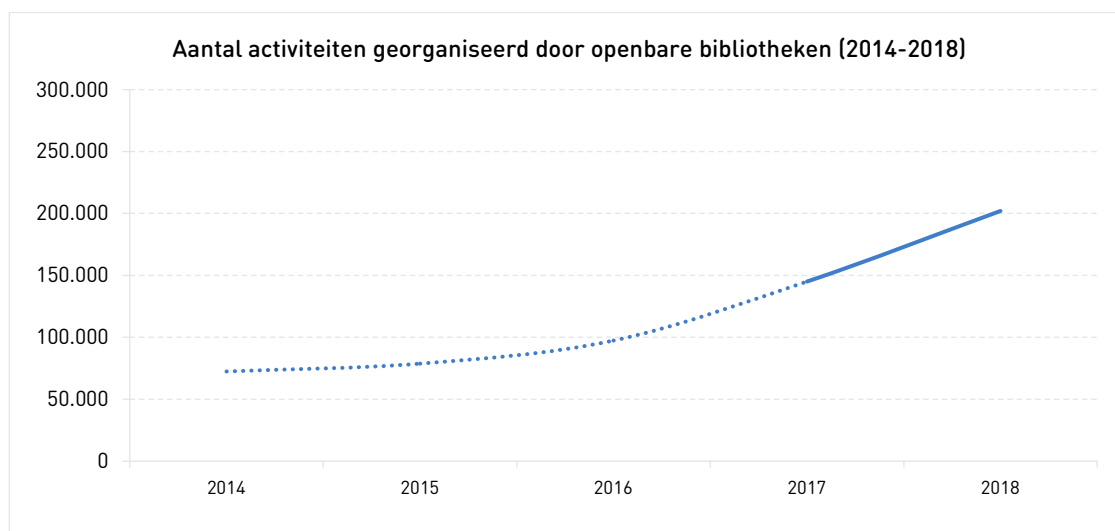
Classificatie naar kernfunctie

De Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) benoemt vijf maatschappelijke functies waar elke bibliotheekorganisatie aan moet voldoen. De georganiseerde activiteiten worden naar deze kernfuncties geïnclassificeerd:

- › Ter beschikking stellen van kennis en informatie;
- › Bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie;
- › Bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur;
- › Organiseren van ontmoeting en debat;
- › Laten kennis maken met kunst en cultuur.

Aantal georganiseerde activiteiten neemt fors toe

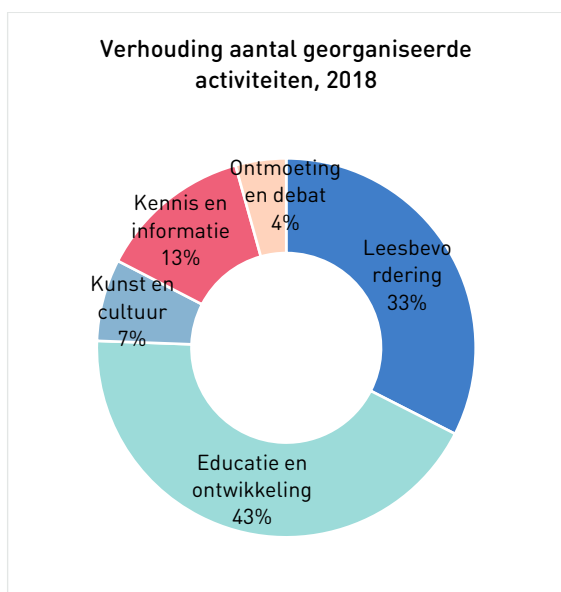
In 2014 werden door alle bibliotheekorganisaties samen ruim 72 duizend activiteiten geteld. In de jaren daarna tekende zich vervolgens een stijging af tot circa 145 duizend activiteiten in 2017. Ook in de registraties over 2018 was een forse stijging terug te zien. Op basis van nauwkeurige registratie (door 72% van de bibliotheken) en schatting (door 28% van de bibliotheken) kwam het aantal georganiseerde activiteiten voor 2018 op circa 202 duizend uit. De stijgingen van de afgelopen jaren worden deels gekleurd door de verbetering in uitvraag en de registratie door bibliotheken, al is er wel degelijk sprake van een groei in het aantal georganiseerde activiteiten (Van de Burgt & Van de Hoek, 2019).

Bron: Van de Burgt & Van de Hoek, 2019.

Activiteiten primair gericht op educatie en lezen

De meeste activiteiten die openbare bibliotheken organiseren, sluiten aan op de kernfuncties educatie en ontwikkeling (circa 87 duizend activiteiten) en leesbevordering en kennismaking met literatuur (ruim 65 duizend activiteiten). Waar voorheen lezen en leesbevordering bovenaan stond, werden in 2018 de meeste activiteiten rondom educatie en ontwikkeling georganiseerd. Ook het aantal activiteiten rondom de andere drie kernfuncties moet niet worden onderschat. Hoewel het aandeel van deze activiteiten in het totaal relatief klein is, gaat het bij de kernfuncties kennis en informatie (circa 14 duizend activiteiten), kunst & cultuur (ruim 26 duizend) en ontmoeting en debat (bijna 9 duizend) ook om substantiële aantallen activiteiten. Naast educatie en ontwikkeling nam ook het aantal activiteiten rondom kunst en cultuur in 2018 sterk toe (Van de Burgt & Van de Hoek, 2019).

Bron: KB, 2018.

Hoe krijgen deze activiteiten vorm in lokale bibliotheken?

Om te laten zien hoe bibliotheken invulling geven aan elk van deze kernfuncties, heeft de Koninklijke Bibliotheek (KB) een publicatie laten maken met aansprekende voorbeelden van activiteiten: [De Bibliotheek doet meer](#). Deze publicatie laat het verhaal zien achter de cijfers. Dit verhaal kan door openbare bibliotheken worden gebruikt om stakeholders te laten zien wat de bibliotheek van nu doet. Bibliotheken uit het hele land, die illustratief zijn voor wat zich in vele lokale bibliotheken afspeelt, dienen als voorbeeld (KB, 2019).

Educatie en ontwikkeling met name gericht op taalvaardigheid

De bibliotheken die het aantal georganiseerde activiteiten nauwkeurig registreren, is in de Gegevenslevering Wsob 2017 gevraagd om een verdere specificatie van het aantal activiteiten per kernfunctie. Hieruit blijkt dat de meeste activiteiten op het gebied van educatie en ontwikkeling gericht zijn op taalvaardigheid voor volwassenen (ruim 32 duizend geregistreerde activiteiten). Ook rondom digitale vaardigheden voor volwassenen (8 duizend geregistreerde activiteiten) en

informatievaardigheden en mediawijsheid voor het primair onderwijs (8 duizend geregistreerde activiteiten) worden relatief veel activiteiten georganiseerd (Van de Burgt & Van de Hoek, 2019).

Primair onderwijs voornaamste doelgroep leesbevordering

Van de activiteiten die geclassificeerd worden onder de kernfunctie leesbevordering en literatuur concentreert de helft zich rondom het primair onderwijs (bijna 25 duizend geregistreerde activiteiten). Een kwart van de geregistreerde activiteiten rondom leesbevordering en literatuur is gericht op kinderen van 0 tot 4 jaar, ofwel voor- en vroegschoolse educatie (Van de Burgt & Van de Hoek, 2019).

Kunst en cultuur breed gedragen thema

Het aandeel activiteiten op het gebied van kennis en informatie (13%), kunst en cultuur (7%) en ontmoeting en debat (4%) is relatief klein, maar bijna alle bibliotheekorganisaties rekenen dergelijke activiteiten tot het aanbod. De georganiseerde activiteiten rondom kennis en informatie betreffen zeer uiteenlopende activiteiten voor volwassenen, zoals informatiebijeenkomsten rondom thema's als financiën, gezondheid, zorg en welzijn, juridisch en werk en sollicitatie. Rondom kunst en cultuur worden met name cursussen en workshops (bijna 15 duizend geregistreerde activiteiten) georganiseerd. De activiteiten rondom de kernfunctie ontmoeting en debat zijn vaak informele activiteiten met ontmoeting als doel, zoals inloopkoffies (3,5 duizend geregistreerde activiteiten) (Van de Burgt & Van de Hoek, 2019).

Bezoekers activiteiten zeer tevreden

Eén op de vier bibliotheekleden bezoekt weleens een activiteit in de bibliotheek. Dit blijkt uit onderzoek van BiebPanel onder ruim 13 duizend bibliotheekleden, verspreid over 80 basisbibliotheken. Bibliotheekleden die de activiteiten bezoeken, beoordelen deze gemiddeld met een 7,8. Ook de omstandigheden rondom de activiteiten, zoals de voorzieningen, organisatie en communicatie, worden goed beoordeeld. De meest bezochte activiteiten zijn informatieve lezingen, tentoonstellingen, schrijverspresentaties en kinderactiviteiten. Redenen om geen activiteiten te bezoeken zijn met name de datum of het tijdstip, de inhoud, desinteresse in activiteiten, tijdgebrek en onvoldoende kennis van het aanbod (Probiblio, 2019).

Bronnen

- › Burgt, A. van de & Hoek, S. van de (2019). [Bibliotheekstatistiek 2018](#). Den Haag: Koninklijke Bibliotheek (KB).
- › Koninklijke Bibliotheek (KB) (2019). [De Bibliotheek doet meer](#).
- › Probiblio (2019). [Activiteiten in de bibliotheek. Rapportage Totaal BiebPanel Maart 2019](#). Hoofddorp: Probiblio.